KLIIMAMINISTEERIUM

Kliimamuutustega kohanemine

Hedy Eeriksoo
peaspetsialist, kliimaosakond

Kliimamuutustega kohanemine

Kliimamuutustega kohanemine on meetmete võtmine kliima muutumisega kaasnevate riskide maandamiseks, et tagada ühiskonna ning ökosüsteemide vastupanuvõime ja heaolu.

Euroopa kliimamäärus

- Liikmesriigid võtavad vastu ja viivad ellu riiklikud kohanemisstrateegiad ja -kavad, võttes arvesse liidu kliimamuutustega kohanemise strateegiat ning tuginedes kindlatele kliimamuutusi ja kliimamuutustele vastuvõtlikkust käsitlevatele analüüsidele, edusammude hindamistele ja näitajatele, milles juhindutakse parimast ja uusimast kättesaadavast teaduslikust tõendusmaterjalist.
- Liikmesriigid võtavad oma riiklikes kohanemisstrateegiates arvesse asjaomaste sektorite, muu hulgas põllumajanduse, vee- ja toidusüsteemide erilist vastuvõtlikkust, nagu ka toiduga kindlustatust ning **edendavad looduspõhiseid lahendusi ja ökosüsteemipõhist kohanemist.**

Eesti Vabariik

EL kliimamuutustega kohanemise strateegia

ELi kohanemisstrateegia aitab saavutada kõrgemad kliimamuutustele vastupanu võimega seotud eesmärgid:

2050. aastal on EL kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimeline ühiskond, mis on kliimamuutuste vältimatu mõjuga täielikult kohanenud.

Seetõttu on kliimamuutustega kohanemine Euroopa rohelise kokkuleppe ja selle välismõõtme lahutamatu osa.

Eesti Vabariik

Kliimamuutustega kohanemine Eestis

- Kliimamuutustega kohanemise arengukava aastani 2030 (KOHAK)
- Kohanemise eesmärkide ja tegevuste integreerimine valdkondlikesse arengukavadesse ja programmidesse
  - Eesti 2035
  - Riiklik energia- ja kliimakava
  - Kliimapoliitika põhialused aastani 2050
  - Keskkonnakaitse ja –kasutuse programm
  - Ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava 2023-2027
  - Transpordi- ja liikuvuse arengukava
  - Siseturvalisuse arengukava
  - jt…
- Eesti tuleviku kliimastsenaariumid aastani 2100 (uuendamisel)

Kliimamuutuste mõjud Eestis

Eestis, väljenduvad kliimamuutused peamiselt järgmistes ilmingutes:

- Suvised kuuma-, põua- ja äärmuslikud vihmaperioodid
- Tormide sagenemine
- Üleujutuste kasv ja meretaseme tõus
- Erosioon ja oht kaldarajatistele
- Ökosüsteemide muutused (osa liike ja elupaiku hävivad)
- Muutused taimekasvus (vegetatsiooniperiood pikeneb), uued taimekahjurid ja võõrliikide arvu kasv
- Inimeste, eriti eakate, tervisehädade sagenemine ja uued haigustekitajad.

Eesti Vabariik

Millega on vajalik arvestada ruumilises planeerimises?

- Sademetest tingitud üleujutusriskide maandamine
- Tormidest põhjustatud veetõusude kahju ennetamine veekogude ääres
- Põueperioodide leevendamine
- Soojussaarte tekkimise ennetamine/vähendamine
- Tormikahjustuste ennetamine/vähendamine
- Erinõuded kaldarajatistele

Eesti Vabariik

Kliimamuutustega kohanemine ja valmisoleku tõstmine (EL struktuurifondid 2021-2027(2029))

- Üleujutused
- Märgalade, järvede, jõgede, sh mitte heas seisundis veekogude taastamine kliimamuutustega kohanemise valmisoleku suurendamiseks
- Linnade rohestamiskavade koostamine ja rakendamine pilootaladel
- Kombineeritud sadeveesüsteemid
- Keskkonna-, ilma- ja tugisüsteemide arendamine (TAT käskkiri)
- Muud kohanemisemeetmed (sh kliimateadlikkuse tõstmine, kohaliku tasandi kliima- ja energiakavade koostamine ja meetmete elluviimine)
- Päästevõimekuse suurendamine (SiM)
- Sadamate akvatooriumi kaitse
- Teeilmajaamade seiresüsteemi uuendamine

ÜPP 2023 - 2027

- Keskkonnasõbralike majandamistavade toetused
- Mulla- ja veekaitse toetused
- Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetamine
- Investeeringud põllumajandusega seotud taristu (maaparandussüsteemid ja teed) kaasajastamisse
- Elurikkuse soodustamine Natura 2000 erametsades
- Investeeringud metsa kliimamuutustega kohanemiseks (tootlikud ja mittetootlikud investeeringud)

EL toetuse maht - 280 M eurot

LIFE-SIP AdaptEst

Projekti eesmärk on KOHAK KliM ja tema haldusala tegevuste elluviimine:

1. Alam-Pedja terviklik planeerimine
2. Kliimamuutustest mõjutatud veekogude kaardistamine ja meetmete väljatöötamine
3. Vee taaskasutusstrateegia koostamine
4. Tervete, kohanemisvõimeliste ja mitmekesiste metsade tagamine muutuvas kliimas
5. Muutuvas kliimas kalavarude jätkusuutlikkuse tagamine
6. Info-, seire- ning tugisüsteemide arendamine
7. Tuleviku kliimaprojektsioonide koostamine

Projekti kestus: 01.01.2023- 31.12.2031

Projekti maksumus: 18,8 M eurot, millest 60% LIFE toetus.

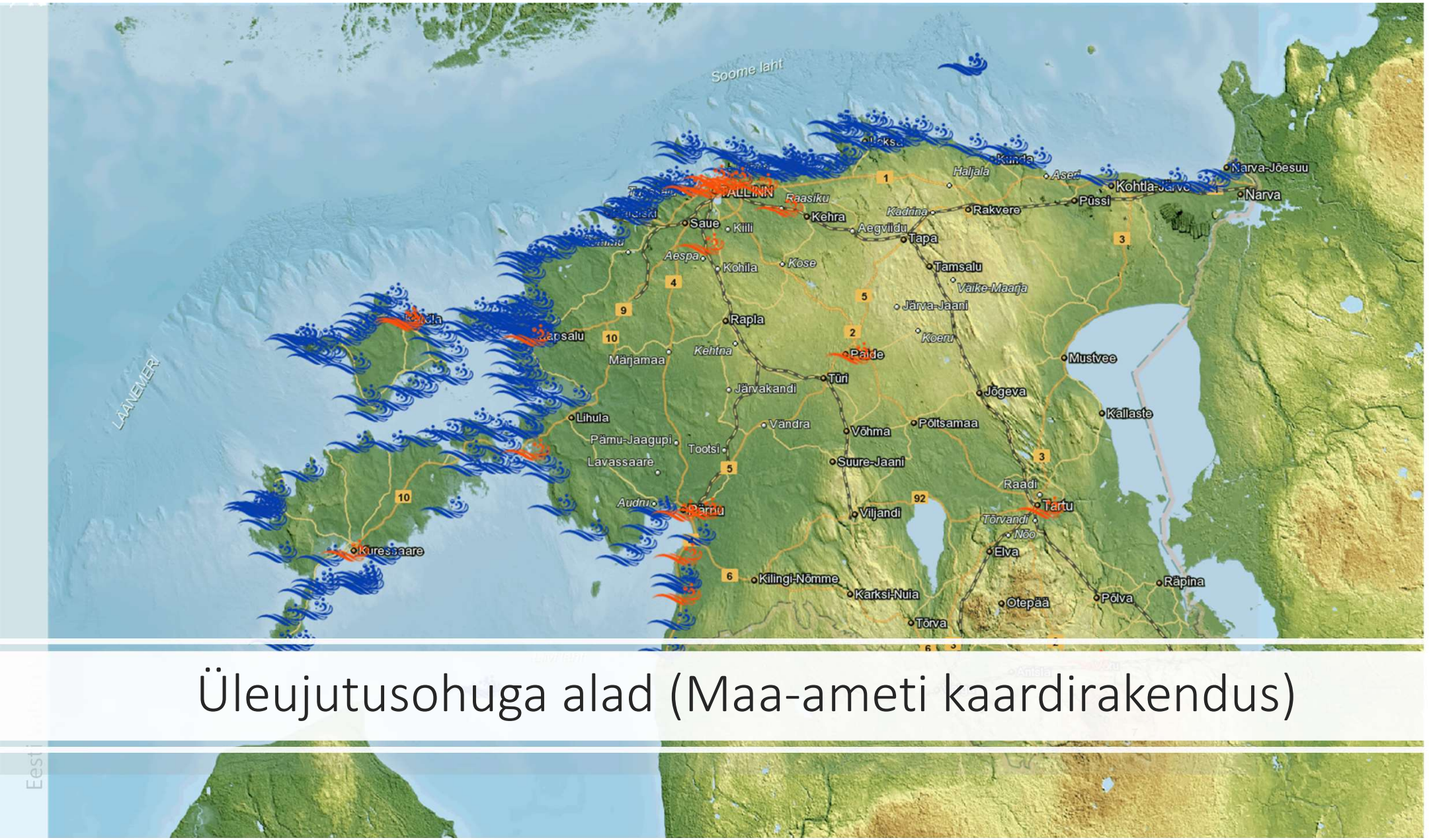

Üleujutusohuga alad (Maa-ameti kaardirakendus)

Soojussaared (Maa-ameti kaardirakendus)

Imbkatendid

Viimsi testala Karulaugu tee parklas, looduslähedane sademeveesüsteem

Sademevee juhtimine

- LIFE UrbanStorm - projekti eesmärgiks on säästlike ja kliimamuutustele vastupidavate linna sademeveesüsteemide arendamine

Rohekatused

Eesti Vabariik

Keila lauluväljaku looduspõhised lahendused

Eesti Vabariik

KLIIMAMINISTEERIUM

Kliimaseadus ja kohanemine

- Kliimamuutustega kohanemise eesmärkide seadmine ja tegevuste planeerimine vastupanuvõimelise looduskeskkonna ja taristu loomiseks.
- Kohalike omavalitsuste kliimakavade koostamine
- Riskide ja haavatavuse hindamine
- Kliimakindluse põhimõte
- Riigi ja kohalike omavalitsuste rolli täpsustamine, k.a. planeeringutes kliimamuutuste mõjudega arvestamine, looduspõhiste lahenduste eelistamine, rohetaristu arendamine jne.
- ……

Mis peaks ruumilise planeerimise ja hoonete sektori vaatest veel kliimaseaduses olema?

KLIIMAMINISTEERIUM

Tänan!

KLIIMAMINISTEERIUM